

1

One strike and you are out!

mr. N.A. de Leon-van den Berg

Onlangs¹ verscheen er een bericht in mr-online dat het College van Afgevaardigden van de Nederlandse Orde van Advocaten (hierna: het college) een streep heeft gezet door de voorgestelde benoeming van strafrechtadvocaat Simeon Burmeister als advocaat-lid van de Raad van Discipline te Amsterdam. In het artikel van mr-online staat vermeld dat weliswaar 'niet zeker is, maar wel zeer waarschijnlijk' een eerder aan Burmeister opgelegde tuchtrechtelijke maatregel van berisping een rol bij die beslissing van het college heeft gespeeld. Het bericht stelt voorts dat de Amsterdamse (lokale) orde geen bezwaren zag in de opgelegde berisping en Burmeister dan ook heeft voorgedragen als beoogd advocaat-lid. Medio 2023 heeft een andere advocaat, Alexander Leuftink, al na drie weken gemeend zijn functie als bestuurslid van de Algemene Raad van de NOvA (AR) te moeten neerleggen in verband met een kort daarvoor aan hem opgelegde maatregel van waarschuwing.² Vijf jaar geleden trad AR-lid advocaat Ruben Alderse Baas eveneens vanwege een opgelegde waarschuwing terug.³ In het op de website van de NOvA gepubliceerde⁴ artikel over Leuftink wordt vermeld, dat het terugtreden van Leuftink in lijn is met het beleid van de Algemene Raad, inhouden-

de dat een disciplinaire sanctie niet verenigbaar is met een bestuursfunctie bij de Nederlandse Orde van Advocaten⁵. Dit beleid heb ik overigens niet op de site van de NOvA kunnen terugvinden. Ook eerdergenoemd besluit van het College van Afgevaardigden heb ik niet kunnen terugvinden op de website. Voor wat betreft deze opinie, ga ik dan ook uit van de informatie uit de genoemde berichten.

Ik noem nog een voorbeeld dat de kranten heeft gehaald.⁶ In september 2021 werd er een Jonge Balie-borrel gehouden in het arrondissement Rotterdam, ter gelegenheid waarvan een van de daar aanwezige advocaten tevens een bestuurder van de lokale orde zich heeft misdragen (dronkenschap), of zal ik zeggen: 'zich niet onberispelijk' heeft gedragen. De desbetreffende advocaat heeft, zo volgt uit het artikel⁷ zijn excuses gemaakt. Er lijken geen consequenties aan dit gedrag te zijn verbonden door de (lokale) orde, nu de betrokken advocaat als lid van de Raad van de orde heeft kunnen aanblijven. Natuurlijk, de deken zal in dit specifieke geval het ongewenste gedrag hebben gewogen en beoordeeld en als de deken van oordeel is dat deze bestuurder nog steeds zijn taak als lid van de Raad van de orde kan uitvoeren, dan mogen we van diens gewogen oordeel uitgaan.

Aan de hand van deze drie voorbeelden kan gevoeglijk worden vastgesteld dat een advocaat aan wie een onherroepelijk tuchtrechtelijke maatregel is opgelegd, niet als lid van de Algemene Raad van de orde van advocaten of van een tuchtcollege kan worden benoemd. Anders gezegd: één gegronde en onherroepelijke maatregel⁸ (zelfs in geval van een waarschuwing) is er één te veel en dan ben je ongeschikt als lid van de AR of een tuchtcollege. Is

1 <https://www.mr-online.nl/advocaat-simeon-burmeister-kan-geen-tuchtrechter-worden-gecanceld-door-cv/> geraadpleegd op 11 januari 2024.

2 <https://www.advocatenorde.nl/nieuws/alexander-leuftink-teruggetreden-uit-algemene-raad-geraadpleegd-10-januari-2024>.

3 <https://www.advocatenblad.nl/2018/09/07/ar-lid-stapt-op-na-tuchtrechtelijke-maatregel-geraadpleegd-17-januari-2024>.

4 <https://www.advocatie.nl/nieuws/alexander-leuftink-vertrekt-na-drie-weken-uit-algemene-raad-nova/>, Leuftink na drie weken weg uit algemene raad - 10 januari 2024, geraadpleegd 17 januari 2024.

5 <https://www.advocatenorde.nl/nieuws/alexander-leuftink-teruggetreden-uit-algemene-raad-geraadpleegd-10-januari-2024>.

6 Telegraaf 9 september 2021 en in *Advocatie*: <https://www.advocatie.nl/nieuws/dronken-advocaat-en-bestuurslid-advocatenorde-misdraagt-zich-op-jonge-balie-feest>

7 idem <https://www.advocatie.nl/nieuws/dronken-advocaat-en-bestuurslid-advocatenorde-misdraagt-zich-op-jonge-balie-feest>

8 Ik doel hierbij op maatregelen zoals een waarschuwing of berisping en niet op excessen.

de regel *'one strike and you are out'*, wel een terechtte regel?

Voor een beantwoording van die vraag is vanzelfsprekend relevant wat het uitgangspunt dient te zijn in geval van het aanstellen of benoemen van een advocaat-lid van een tuchtcollege dan wel voor een lid van de Algemene Raad van de NOvA. Ik meen dat het uitgangspunt zou moeten zijn dat de meest geschikte kandidaat daarvoor in aanmerking dient te komen. Een open deur, dat geef ik toe. Een functieprofiel, waarin aan de kandidaat te stellen eisen staan genoemd, is daarbij onontbeerlijk en draagt ook bij aan transparantie. Over de transparantie van de voordrachten en benoemingen valt ook nog wel wat op te merken, maar dat laat ik voor deze bijdrage buiten beschouwing.

Tot zo ver niets nieuws onder de zon.

Dient die meest geschikte kandidaat in het verlengde daarvan ook altijd over een smetteloos blazoen te beschikken oftewel moet de meest geschikte kandidaat van *onberispelijk* gedrag zijn?

Zoals hiervoor al genoemd, heb ik geen beleid omtrent de benoeming en geen profielschets van de leden van de AR kunnen terugvinden op de site van de NOvA. De raden van discipline hebben eveneens geen beleid gepubliceerd op hun website met betrekking tot een mogelijke eis van onberispelijk gedrag aan hun advocaatleden en lijken deze eisen dus ook niet te stellen aan hun leden.

Het Hof van Discipline daarentegen heeft wel beleid op dit punt geformuleerd. In de toelichting op artikel 6 van de *Leidraad onpartijdigheid en integriteit van het Hof van Discipline*⁹ staat expliciet vermeld dat van een lid van het Hof onberispelijk gedrag wordt verwacht. Uit de toelichting op dit artikel volgt dat, gelet op de voorbeeldfunctie binnen de beroepsgroep van de advocaat-leden van het hof een onherroepelijk disciplinaire maatregel van een berisping of een zwaardere disciplinaire maatregel tot gevolg heeft dat het betrokken advocaat-lid niet meer inzetbaar is bij het Hof van Discipline. In voorkomende gevallen kan

dit ook gelden voor een waarschuwing. De voorzitter van het hof kan in het geval dat er sprake is van een waarschuwing, na overleg met het betrokken lid, bepalen dat dat lid voor enige tijd niet meer actief wordt ingezet.

Het hof geeft met deze leidraad een duidelijke grens aan: het *gezag* van de tuchtrechter wordt reeds aangetast door een aan die tuchtrechter opgelegde onherroepelijke tuchtrechtelijke maatregel van berisping of in voorkomende gevallen ook als een onherroepelijk opgelegde waarschuwing is opgelegd. De tuchtrechter aan wie een tuchtmaatregel is opgelegd zou, zo zou geredeneerd kunnen worden, dan niet meer de beklagde advocaat de maat kunnen nemen.

Dit is logisch.

Toch wil ik hier de vraag opwerpen of een bepaalde nuancering van deze grens van onberispelijkheid niet op zijn plaats zou zijn?

Zijn er geen situaties denkbaar waarin een advocaat-lid met een onherroepelijke berisping of waarschuwing wel benoemd kan worden als advocaat-lid van een tuchtcollege of als lid van de AR?

Zou deze grens van onberispelijkheid minder absoluut kunnen worden gesteld? Te denken valt aan een beperking in aantal opgelegde berispingen of waarschuwingen in een bepaalde periode, bijvoorbeeld: één berisping is het maximum? Of zou een zogeheten terugkijkperiode niet ook op zijn plaats zijn, bijvoorbeeld: voor een benoeming wordt naar de tuchtrechtelijke antecedenten over de afgelopen vijf jaar gekeken. Of zou *per* berisping of waarschuwing moeten worden gewogen, bijvoorbeeld door de voorzitter van het tuchtcollege, of, en zo ja, in hoeverre het gezag van het desbetreffende advocaat-lid door de onherroepelijk geworden maatregel is aangetast? Dit laatste punt lijkt op in de leidraad van het hof genoemde mogelijkheid dat voorzitter van het hof, na een opgelegde waarschuwing en in overleg met het betrokken lid, kan bepalen dat het lid voor enige tijd niet meer actief wordt ingezet. Het bezwaar tegen deze subjectieve weging door de voorzitter, zou kunnen zijn dat deze weging willekeur in de hand zou kunnen werken.

Het artikel van 28 september 2015 in het *Advocatenblad* met als titel *'Een tuchtzaak hoort erbij'* is in het kader van dit onderwerp inte-

9 <https://hofvandiscipline.nl/organisatie/leidraad-onpartijdigheid-en-integriteit-van-het-hof-van-discipline/> geraadpleegd 17 januari 2024.

ressant. In dat artikel worden vier van de zes hoofdgriffiers van de tuchtcolleges naar aanleiding van de interne reorganisaties van de griffies geïnterviewd. Een van de griffiers zegt in dat interview letterlijk 'dat een tuchtzaak erbij hoort' (voor alle advocaten) en 'all-in the game' is. Me dunkt, dat deze hoofdgriffiers echt wel weten, waarover zij spreken.

Als het nu zo is, dat (de kans op) een tuchtklacht (en procedure) 'erbij hoort', is een grens van 'onberispelijk gedrag' in dit kader dan wel gerechtvaardigd en reëel?

Wordt er nu niet juist met de absolute grens van 'onberispelijk gedrag' een sfeer binnen de balie gecreëerd waarin advocaten zich moeten (en zullen) schamen omdat er een tuchtprocedure tegen hen loopt en wellicht een tuchtrechtelijke maatregel is opgelegd? Een balie, waarbinnen je als advocaat dientengevolge vooral niet al te kwetsbaar moet opstellen, want een tuchtrechtelijke maatregel is niet slechts een smet op je tuchtrechtelijke blaazen; het is ook een streep door je eventuele ambitie om op een andere wijze aan de balie bij te dragen, bijvoorbeeld als lid van de AR?

Worden advocaten op deze manier dan ook niet heel kwetsbaar, omdat de angst voor een tuchtklacht zeer wel mogelijk van invloed kan gaan zijn op de zaken en/of cliënten die de desbetreffende advocaat aanneemt? Immers, de kans op een eventuele klacht – en daarmee een eventuele maatregel – is in bepaalde gevallen groter. Ik wil in dit verband niet onvermeld laten dat ik mij kan voorstellen dat in bepaalde rechtsgebieden vaker geklaagd wordt dan in andere rechtsgebieden. In het familierecht en strafrecht wordt meer geklaagd dan in de commerciële praktijk van de Zuidas.¹⁰ Ook worden er veel vaker klachten door een particulier (burger) ingediend dan door een onderneming,¹¹ hetgeen ook invloed heeft op de vraag welke advocaten een groter risico lopen op klachten dan andere advocaten.

Kortom, heb je ambitie om als tuchtrechter of als bestuurslid binnen de orde te worden benoemd, dan zou een voor de hand liggende strategie zijn om in elk geval potentiële klagers 'over te slaan'.

En is het gevolg van deze strategie en de *one strike and you are out*-regel dan niet dat er een volledige homogene groep van advocaatleden en AR-leden ontstaat? Is het niet van belang, in het licht van integere rechtspraak, dat de advocaat-leden van de tuchtcolleges en leden van de AR een afspiegeling zijn van de diversiteit binnen de balie? Ik bedoel daarmee, dat ook advocaten die werkzaam zijn in die rechtsgebieden waarbinnen sneller wordt geklaagd en advocaten die minder kans hebben op een tuchtklacht vanwege het specifieke rechtsgebied waarbinnen die advocaat werkzaam is, kunnen worden benoemd in de tuchtcolleges en in de AR vertegenwoordigd zijn. Ook als er een onherroepelijke berisping of waarschuwing is opgelegd, dit indachtig die rechtsgebieden waarbinnen sneller wordt geklaagd.

De grens van de *one strike and you are out*-regel sluit mogelijk zeer capabele advocaten uit voor (de benoeming in) belangrijke functies die elk op hun beurt weer bijdragen aan de verdere ontwikkeling en kwaliteit van onze beroepsgroep.

Waar mensen werken, worden fouten gemaakt. Uiteraard is dat op zijn minst genomen vervelend voor alle betrokkenen. Dit laat onverlet, dat ook advocaten zich in hun professionele vaardigheden kunnen ontwikkelen door te leren van hetgeen is misgegaan. Naar mijn overtuiging is de kans op leereffect het grootst als dat kan in een omgeving waar je niet voor altijd wordt afgeschreven als iets niet gaat zoals het had moeten gaan. Tegelijkertijd onderken ik dat de tuchtrechter of het AR-lid ook het gezag moet hebben om een uitspraak te wijzen of een beslissing te nemen. Een bepaalde onberispelijkheidsgrens is wat dat betreft een logische grens. Een beperkte terugkijkperiode van vijf jaren, voorafgaande aan een eventuele benoeming, zou mij betreft wel meer recht doen aan de constatering dat een tuchtklacht erbij hoort. Bovendien is dit objectief vast te stellen. De grens van onberispelijkheid mag, wat mij betreft, een tandje minder absoluut zijn. Gelet op de aard en zwaarte

10 Zie jaarverslag Hof van Discipline en raden van discipline 2022, via: https://hofvandiscipline.nl/wp-content/uploads/2023/05/WEB_139911_Interactief_jaarverslag_2022nw.pdf, pag. 18

11 Idem, pag. 19

van de waarschuwing en de berisping zou, in aanvulling op de onberispelijkheidsgrens, een terugkijkperiode van de vijf jaren naar mijn mening de kwaliteit van de beroepsgroep juist ten goede komen.

Mr. N.A. (Noa) de Leon-van den Berg
Advocaat bij Advocatenkantoor De Leon en
hoofdredacteur van Tijdschrift Tuchtrecht.

Met de Sdu Tijdschriften App (Stapp) downloadt en raadpleegt u eenvoudig al uw tijdschriften van Sdu!

Wat kunt u met Stapp?

- Nieuwe tijdschriften van Sdu nog eerder lezen op uw mobiel of tablet
- In de vertrouwde opmaak van het tijdschrift
- Terugkijken tot 1 jaar terug
- Zien welke tijdschriften nieuw zijn en welke u al heeft gelezen
- Gebruik maken van handige bewerkfuncties zoals bladwijzers, notities en markeringen
- Eenvoudig zoeken en juiste artikel terugvinden

**Download
direct de app!**

Sdu